

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód: 1IPO/PZAKSO1b/15	Názov predmetu: Základy sociológie
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh vzdelávacích činností: Prednáška, Seminár, Cvičenie, Laboratórne cvičenie Rozsah	
Počet kreditov: 4	
Odporúčaný rok a semester štúdia:	
1.rok ZS	politológia (POLb)
Odporúčaný semester: ZS	
Stupeň štúdia: 1.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Skúška aktívna účasť na seminároch zápočtový test	
Výsledky vzdelávania: Absolvent predmetu dokáže: - zadefinovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy z oblasti všeobecnej sociológie a určitých oblastí aplikovanej sociológie; - popísať a klasifikovať sociálne javy, ktoré sú determinujúce pre súčasné vývojové procesy v globalizujúcej sa spoločnosti; - charakterizovať základné paradigmy sociológie, uviesť charakteristiku vedeckej tvorby a teoretického prínosu zakladateľov sociológie; - vlastnými slovami vysvetliť a zdôvodniť význam poznania sociálnych skutočností, ktoré ovplyvňujú skupinové a individuálne správanie a konanie ľudí v ich každodennom živote, osvojovanie si kultúrnych vzorcov správania a konania v procese socializácie; - charakterizovať a interpretovať na základe súčasných sociologických teórií vývojové štádiá spoločnosti, predovšetkým vysvetliť dominujúce vývojové procesy v modernej a postmodernej spoločnosti; - diskutovať o sociálnych, ekonomických, kultúrnych, environmentálnych a i. dôsledkoch vývoja globálnej spoločnosti, nastoľovať otázky týkajúce sa globálnych problémov súčasnej spoločnosti; - vlastnými slovami interpretovať problematiku sociálnej štruktúry postindustriálnej spoločnosti, poukázať na špecifické znaky sociálnej stratifikácie, rastu sociálnych nerovností; - popísať a klasifikovať postavenie stredných tried v postmodernej spoločnosti, ich funkcie, špecifické znaky; - charakterizovať chudobu, jej prejavy v celosvetovom i národnom meradle, potrebu udržania sociálneho štátu, skupinovej solidarity, spolupráce, predstaviť fenomén bezdomovectva; - charakterizovať sociálne útvary a skupiny, vlastnými slovami vedieť popísať interakcie sociálnych skupín; - diskutovať o možnostiach prevencie etnickej a rasovej neznášanlivosti, xenofóbie, antisemitizmu; - charakterizovať rodinu ako sociálnu inštitúciu, vedieť popísať vznik partnerstva, manželstva, rodinný cyklus, funkcie rodiny, popísať úlohu rodiny v prevencii AIDS; - vysvetliť a uviesť príklady na pochopenie dôležitosti orientácie sa v mediálnom priestore, odhaľovať manipuláciu v mediálnej produkcii, pestovať odolnosť proti konzumnému tlaku reklamy; - diskutovať o úlohe a funkciách masových médií, o postavení sociálnych sietí v živote ľudí, rizikách, ktoré komunikácia na internete prináša; - poznať vhodné stratégie prevencie sociálno-patologických javov (šikanovania, drogových závislostí,	

gamblerstva), charakterizovať neprípustnosť a nebezpečnosť prostitúcie a pornografie z hľadiska uplatňovania princípov humanity a ľudských práv;
- prezentovať seminárnu prácu venovanú analýze a charakteristike vybranej problematiky týkajúcej sa aktuálneho vývoja súčasnej spoločnosti, diskutovať a zdôvodniť jej prínos pre pochopenie určitého sociálneho javu.

Stručná osnova predmetu:

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: filozofická

Kód predmetu: 1IPO/PZAKSO1b/13 Názov predmetu: Základy sociológie

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:

1 hodina prednáška/1 hodina seminár

Metóda kombinovaná

Počet kreditov: 4

Odporúčaný semester/trimester štúdia: 1.

Stupeň štúdia: 1.stupeň

Podmieňujúce predmety:

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Predmet je ukončený skúškou. V priebehu semestra študent spracuje, prezentuje na seminári a odovzdá seminárnu prácu. V priebehu skúškového obdobia realizuje vedomostný test a ústnu skúšku. Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90%, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70%, na hodnotenie D 60%, na hodnotenie E najmenej 50%. Študent, ktorý získa menej ako 50% bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce, vedomostného testu a ústnej odpovede.

Výsledky vzdelávania:

Absolvent predmetu dokáže:

- zdefinovať a vlastnými slovami interpretovať základné pojmy z oblasti všeobecnej sociológie a určitých oblastí aplikovanej sociológie;
- popísať a klasifikovať sociálne javy, ktoré sú determinujúce pre súčasné vývojové procesy v globalizujúcej sa spoločnosti;
- charakterizovať základné paradigmy sociológie, uviesť charakteristiku vedeckej tvorby a teoretického prínosu zakladateľov sociológie;
- vlastnými slovami vysvetliť a zdôvodniť význam poznania sociálnych skutočností, ktoré ovplyvňujú skupinové a individuálne správanie a konanie ľudí v ich každodennom živote, osvojovanie si kultúrnych vzorcov správania a konania v procese socializácie;
- charakterizovať a interpretovať na základe súčasných sociologických teórií vývojové štádiá spoločnosti, predovšetkým vysvetliť dominujúce vývojové procesy v modernej a postmodernej spoločnosti;
- diskutovať o sociálnych, ekonomických, kultúrnych, environmentálnych a i. dôsledkoch vývoja globálnej spoločnosti, nastoľovať otázky týkajúce sa globálnych problémov súčasnej spoločnosti;
- vlastnými slovami interpretovať problematiku sociálnej štruktúry postindustriálnej spoločnosti, poukázať na špecifické znaky sociálnej stratifikácie, rastu sociálnych nerovností;
- popísať a klasifikovať postavenie stredných tried v postmodernej spoločnosti, ich funkcie, špecifické znaky;
- charakterizovať chudobu, jej prejavy v celosvetovom i národnom meradle, potrebu udržania sociálneho štátu, skupinovej solidarity, spolupráce, predstaviť fenomén bezdomovectva;
- charakterizovať sociálne útvary a skupiny, vlastnými slovami vedieť popísať interakcie sociálnych skupín;
- diskutovať o možnostiach prevencie etnickej a rasovej neznášanlivosti, xenofóbie, antisemitizmu;
- charakterizovať rodinu ako sociálnu inštitúciu, vedieť popísať vznik partnerstva, manželstva, rodinný cyklus, funkcie rodiny, popísať úlohu rodiny v prevencii AIDS;
- vysvetliť a uviesť príklady na pochopenie dôležitosti orientácie sa v mediálnom priestore, odhaľovať manipuláciu v mediálnej produkcii, pestovať odolnosť proti konzumnému tlaku reklamy;
- diskutovať o úlohe a funkciách masových médií, o postavení sociálnych sietí v živote ľudí, rizikách, ktoré komunikácia na internete prináša;

- poznať vhodné stratégie prevencie sociálno-patologických javov (šikanovania, drogových závislostí, gamblerstva), charakterizovať neprípustnosť a nebezpečnosť prostitúcie a pornografie z hľadiska uplatňovania princípov humanity a ľudských práv;
- prezentovať seminárnu prácu venovanú analýze a charakteristike vybranej problematiky týkajúcej sa aktuálneho vývoja súčasnej spoločnosti, diskutovať a zdôvodniť jej prínos pre pochopenie určitého sociálneho javu.

Stručná osnova predmetu:

Sociológia ako samostatná veda a jej vývojové fázy. Súčasný teoretický koncept spoločnosti. Sociologické poňatie globálnych problémov ľudstva. Sociálne, ekonomické, kultúrne, environmentálne aspekty globalizácie. Kultúra, socializácia (sociálny status, sociálna rola), sociálna kontrola, deviácia. Spoločenská štruktúra (sociálne interakcie, skupiny, organizácie, byrokracia). Sociálne skupiny a ich interakcie. Stratifikácia a sociálne nerovnosti (mobilita, menšiny, vek, pohlavie, nezamestnanosť a bezdomovstvo). Stabilita a sociálna zmena (statika, dynamika, evolúcia, revolúcia, sociálna zmena, pokrok). Tradičné spoločenské inštitúcie (rodina, náboženstvo). Sociálno-patologické javy v spoločnosti. Drogová závislosť. Alkoholizmus. Gamblerstvo. Pornografia. Prostitúcia

Odporúčaná literatúra:

BAUMAN, Z., 1999. Globalizace: důsledky pro člověka. 1. vyd. Praha: Mladá fronta. ISBN 80-204-0817-7.

BAUMAN, Z.: 2006. Komunita. Hľadanie bezpečia vo svete bez istôt. Bratislava: Spolok slov. spisovateľov. ISBN: 8080612250.

BAUMAN, Z., 2002. Tekutá modernita. Praha: Mladá fronta. ISBN: 8020409661.

BURTON, G.-JIRÁK, J., 2006. Úvod do studia médií. Brno: Barrister-Principal ISBN 80-85947-67-6.

BĚLOHRADSKÝ, V., 2007. Společnost nevolnosti. Praha: Slon. ISBN: 978-80-86429-80-9.

GIDDENS, A., 1998. Důsledky modernity. Praha: Slon. ISBN 80-86429-32-6.

GIDDENS, A., 1999. Sociologie. Translated by Jan Jařab. Vyd. 1. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 1997. Dvanáct omylů sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 2013. Posvácení bezdomovců. Úvod do sociologie domova. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-155-8.

KELLER, J., 2012. Sociologie středních vrstev. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 9788074191091.

KELLER, J., 1997. Sociologie a ekologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-86429-43-1.

KELLER, J., 2010. Tři sociální světy. Struktura postindustriální společnosti. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-031-5.

KELLER, J., 2012. Úvod do sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-95-8

MAREŠ, P., 1999. Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-61-3

MELKUSOVÁ, H. a kol. 2002. Sociológia. Prešov: FVT TU Košice.

NOVOTNÁ, E., 2008. Základy sociologie. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2396-9.

SEKOT, A. 2004. Sociologie v kosce. Brno: Paido. ISBN 80-7315-077-8

PONGS, A.: V jaké společnosti vlastně žijeme? Praha: ISV. 2000. ISBN: 80-85866-59-5.

Velký sociologický slovník, I., II. 1998. SÚ AV Praha: Karolinum. ISBN 80-85282-83-6.

Sociológia ako samostatná veda a jej vývojové fázy. Súčasný teoretický koncept spoločnosti. Sociologické poňatie globálnych problémov ľudstva. Sociálne, ekonomické, kultúrne, environmentálne aspekty globalizácie. Kultúra, socializácia (sociálny status, sociálna rola), sociálna kontrola, deviácia. Spoločenská štruktúra (sociálne interakcie, skupiny, organizácie, byrokracia). Sociálne skupiny a ich interakcie. Stratifikácia a sociálne nerovnosti (mobilita, menšiny, vek,

pohlavie, nezamestnanosť a bezdomovstvo). Stabilita a sociálna zmena (statika, dynamika, evolúcia, revolúcia, sociálna zmena, pokrok). Tradičné spoločenské inštitúcie (rodina, náboženstvo). Sociálno-patologické javy v spoločnosti. Drogová závislosť. Alkoholizmus. Gamblerstvo. Pornografia. Prostitúcia.

Odporúčaná literatúra:

Odporúčaná literatúra:

BAUMAN, Z., 1999. Globalizace: důsledky pro člověka. 1. vyd. Praha: Mladá fronta. ISBN 80-204-0817-7.

BAUMAN, Z.: 2006. Komunita. Hľadanie bezpečia vo svete bez istôt. Bratislava: Spolok slov. spisovateľov. ISBN: 8080612250.

BAUMAN, Z., 2002. Tekutá modernita. Praha: Mladá fronta. ISBN: 8020409661.

BURTON, G.-JIRÁK, J., 2006. Úvod do studia médií. Brno: Barrister-Principal ISBN 80-85947-67-6.

BĚLOHRADSKÝ, V., 2007. Společnost nevolnosti. Praha: Slon. ISBN: 978-80-86429-80-9.

GIDDENS, A., 1998. Důsledky modernity. Praha: Slon. ISBN 80-86429-32-6.

GIDDENS, A., 1999. Sociologie. Translated by Jan Jařab. Vyd. 1. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 1997. Dvanáct omylů sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 2013. Posvácení bezdomovců. Úvod do sociologie domova. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-155-8.

KELLER, J., 2012. Sociologie středních vrstev. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 9788074191091.

KELLER, J., 1997. Sociologie a ekologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-86429-43-1.

KELLER, J., 2010. Tři sociální světy. Struktura postindustriální společnosti. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-031-5.

KELLER, J., 2012. Úvod do sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-95-8

MAREŠ, P., 1999. Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-61-3

MELKUSOVÁ, H. a kol. 2002. Sociológia. Prešov: FVT TU Košice.

NOVOTNÁ, E., 2008. Základy sociologie. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2396-9.

SEKOT, A. 2004. Sociologie v kosce. Brno: Paido. ISBN 80-7315-077-8

PONGS, A.: V jaké společnosti vlastně žijeme? Praha: ISV. 2000. ISBN: 80-85866-59-5.

Velký sociologický slovník, I., II. 1998. SÚ AV Praha: Karolinum. ISBN 80-85282-83-6.

Odporúčaná literatúra:

BAUMAN, Z., 1999. Globalizace: důsledky pro člověka. 1. vyd. Praha: Mladá fronta. ISBN 80-204-0817-7.

BAUMAN, Z.: 2006. Komunita. Hľadanie bezpečia vo svete bez istôt. Bratislava: Spolok slov. spisovateľov. ISBN: 8080612250.

BAUMAN, Z., 2002. Tekutá modernita. Praha: Mladá fronta. ISBN: 8020409661.

BURTON, G.-JIRÁK, J., 2006. Úvod do studia médií. Brno: Barrister-Principal ISBN 80-85947-67-6.

BĚLOHRADSKÝ, V., 2007. Společnost nevolnosti. Praha: Slon. ISBN: 978-80-86429-80-9.

GIDDENS, A., 1998. Důsledky modernity. Praha: Slon. ISBN 80-86429-32-6.

GIDDENS, A., 1999. Sociologie. Translated by Jan Jařab. Vyd. 1. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 1997. Dvanáct omylů sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 2013. Posvácení bezdomovců. Úvod do sociologie domova. Praha: Sociologické

nakladatelství. ISBN 978-80-7419-155-8.

KELLER, J., 2012. Sociologie středních vrstev. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 9788074191091.

KELLER, J., 1997. Sociologie a ekologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-86429-43-1.

KELLER, J., 2010. Tři sociální světy. Struktura postindustriální společnosti. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-031-5.

KELLER, J., 2012. Úvod do sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-95-8

MAREŠ, P., 1999. Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-61-3

MELKUSOVÁ, H. a kol. 2002. Sociológia. Prešov: FVT TU Košice.

NOVOTNÁ, E., 2008. Základy sociologie. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2396-9.

SEKOT, A. 2004. Sociologie v kosce. Brno: Paido. ISBN 80-7315-077-8

PONGS, A.: V jaké společnosti vlastně žijeme? Praha: ISV. 2000. ISBN: 80-85866-59-5.

Velký sociologický slovník, I., II. 1998. SÚ AV Praha: Karolinum. ISBN 80–85282–83–6.

BAUMAN, Z., 1999. Globalizace: důsledky pro člověka. 1. vyd. Praha: Mladá fronta. ISBN 80-204-0817-7.

BAUMAN, Z.: 2006. Komunita. Hľadanie bezpečia vo svete bez istôt. Bratislava: Spolok slov. spisovateľov. ISBN: 8080612250.

BAUMAN, Z., 2002. Tekutá modernita. Praha: Mladá fronta. ISBN: 8020409661.

BURTON, G.-JIRÁK, J., 2006. Úvod do studia médií. Brno: Barrister-Principal ISBN 80-85947-67-6.

BĚLOHRADSKÝ, V., 2007. Společnost nevolnosti. Praha: Slon. ISBN: 978-80-86429-80-9.

GIDDENS, A., 1998. Důsledky modernity. Praha: Slon. ISBN 80-86429-32-6.

GIDDENS, A., 1999. Sociologie. Translated by Jan Jařab. Vyd. 1. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 1997. Dvanáct omylů sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 2013. Posvácení bezdomovců. Úvod do sociologie domova. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-155-8.

KELLER, J., 2012. Sociologie středních vrstev. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 9788074191091.

KELLER, J., 1997. Sociologie a ekologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-86429-43-1.

KELLER, J., 2010. Tři sociální světy. Struktura postindustriální společnosti. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-031-5.

KELLER, J., 2012. Úvod do sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-95-8

MAREŠ, P., 1999. Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-61-3

MELKUSOVÁ, H. a kol. 2002. Sociológia. Prešov: FVT TU Košice.

NOVOTNÁ, E., 2008. Základy sociologie. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2396-9.

SEKOT, A. 2004. Sociologie v kosce. Brno: Paido. ISBN 80-7315-077-8

PONGS, A.: V jaké společnosti vlastně žijeme? Praha: ISV. 2000. ISBN: 80-85866-59-5.

Velký sociologický slovník, I., II. 1998. SÚ AV Praha: Karolinum. ISBN 80–85282–83–6.

BAUMAN, Z., 1999. Globalizace: důsledky pro člověka. 1. vyd. Praha: Mladá fronta. ISBN 80-204-0817-7.

BAUMAN, Z.: 2006. Komunita. Hľadanie bezpečia vo svete bez istôt. Bratislava: Spolok slov. spisovateľov. ISBN: 8080612250.

BAUMAN, Z., 2002. Tekutá modernita. Praha: Mladá fronta. ISBN: 8020409661.

BURTON, G.-JIRÁK, J., 2006. Úvod do studia médií. Brno: Barrister-Principal ISBN 80-85947-67-6.

BĚLOHRADSKÝ, V., 2007. Společnost nevolnosti. Praha: Slon. ISBN: 978-80-86429-80-9.

GIDDENS, A., 1998. Důsledky modernity. Praha: Slon. ISBN 80-86429-32-6.

GIDDENS, A., 1999. Sociologie. Translated by Jan Jařab. Vyd. 1. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 1997. Dvanáct omylů sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-7203-124-4.

KELLER, J., 2013. Posvícení bezdomovců. Úvod do sociologie domova. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-155-8.

KELLER, J., 2012. Sociologie středních vrstev. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 9788074191091.

KELLER, J., 1997. Sociologie a ekologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-86429-43-1.

KELLER, J., 2010. Tři sociální světy. Struktura postindustriální společnosti. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 978-80-7419-031-5.

KELLER, J., 2012. Úvod do sociologie. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-95-8

MAREŠ, P., 1999. Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-61-3

MELKUSOVÁ, H. Sociológia. Prešov: PU 2014

NOVOTNÁ, E., 2008. Základy sociologie. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2396-9.

SEKOT, A. 2004. Sociologie v kosce. Brno: Paido. ISBN 80-7315-077-8

PONGS, A.: V jaké společnosti vlastně žijeme? Praha: ISV. 2000. ISBN: 80-85866-59-5.

Velký sociologický slovník, I., II. 1998. SÚ AV Praha: Karolinum. ISBN 80-85282-83-6.

KELLER, J.: Úvod do sociologie. SLON, Praha 1994 a nasl.

MELKUSOVÁ, H. Sociológia, Prešov PU 2014

SEKOT, A.: Sociologie v kostce. Paido, Brno 2000

Poznámky:

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 452

A	B	C	D	E	FX
23%	16%	19%	17%	13%	12%

Vyučujúci:

doc. PhDr. Irina Dudinská, CSc., garant

PhDr. Helena Melkusová, PhD., prednášajúci, skúšajúci, vedúci semináru

Dátum poslednej zmeny: 01.09.2019

Schválil: doc. PhDr. Irina Dudinská, CSc.